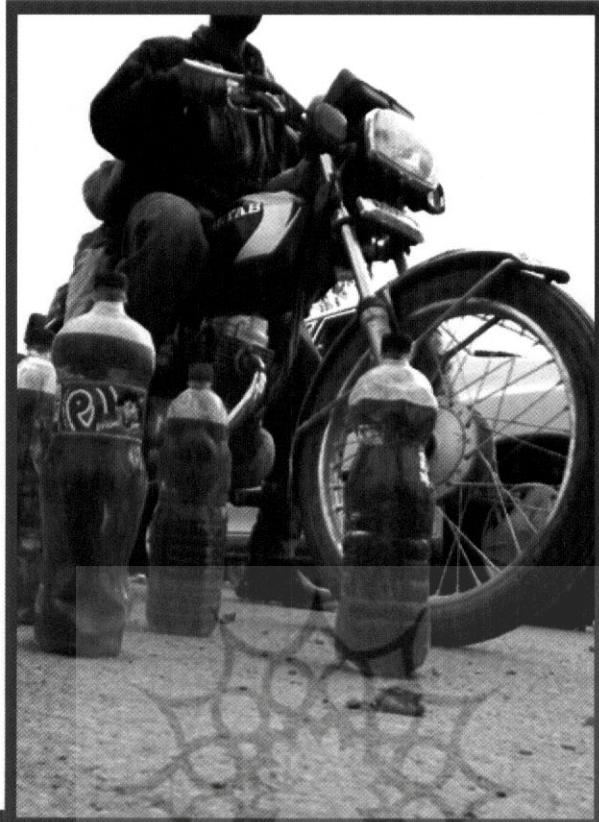

چرخه تولید خارج شوند و اتکابه واردات بیشتر شود.

هم اکنون حدود ۱۸ درصد از تولید پالایشگاه‌های کشور به صادرات اختصاص دارد. در حالیکه نفت سفید، نفت کوره و نفت گاز در زمرة فرآورده‌های صادراتی قرار گرفته است، واردات بنزین موتور و گاز مایع گسترش یافته است. نگاهی به آمار تولید و مصرف این دو فرآورده عمده نشان می‌دهد که تا سال ۱۳۷۸ بیش از ۹۲ درصد از بنزین موتور و بیش از ۸۱ درصد گاز مایع از منابع داخلی تامین می‌شده است. در سال ۱۳۸۴ این نسبت برای بنزین موتور به ۶۳ درصد و برای گاز مایع به ۷۲ درصد تقلیل یافت.

در کشورهای دیگر، عدم توسعه صنایع پالایشی و یا عدم بهره‌برداری از چاه‌های نفت عمدتاً در ارتباط با رفتار بخش خصوصی وبا توجه به روند قیمت‌ها صورت می‌گیرد. این در حالی است که در کشور ما، به دلیل انحصار دولت بر صنعت

در برنامه‌های اقتصادی کشور همواره تاکید بر این است که اتکابه درآمدهای نفتی و صادرات مواد خام کاهش یابد. به همین منظور، سرمایه‌گذاری عمده‌ای در صنایع پتروشیمی در کشور صورت گرفته و سیاست جایگزینی مصرف فرآورده‌های نفتی به اجرا درآمده است. در این میان، باوجود پیش‌بینی‌های مربوط به رشد مصرف فرآورده‌های نفتی، صنایع پالایشی چندان مورد توجه قرار نگرفته و با تاکید بر ارزش ذاتی نفت و کاهش مصرف داخلی از طریق منابع جایگزین جنبه دیگر موضوع که همانا نیاز داخلی است به فراموشی سپرده شده است. تاکید بر مشارکت در صنایع پالایشی کشورهای دیگر و تعمیم سود حاصل از این فرایند به سایر کشورها، با توجه به نرخ بیکاری در کشور، از این جمله است.

نگاهی به وضعیت صنایع پالایشی در کشور این مهم را آشکار می‌سازد. بخش پالایش در ایران شامل نه پالایشگاه داخلی

افزایش تدریجی بهای فرآورده‌های نفتی باید متناسب با بهای جهانی و قدرت خرید جامعه صورت گیرد

حل مشکل بنزین

پژوهشکاد علم از نظر مطالعات فرنگی
پرتابل جامع علوم تاثیلی

مهری توسلی

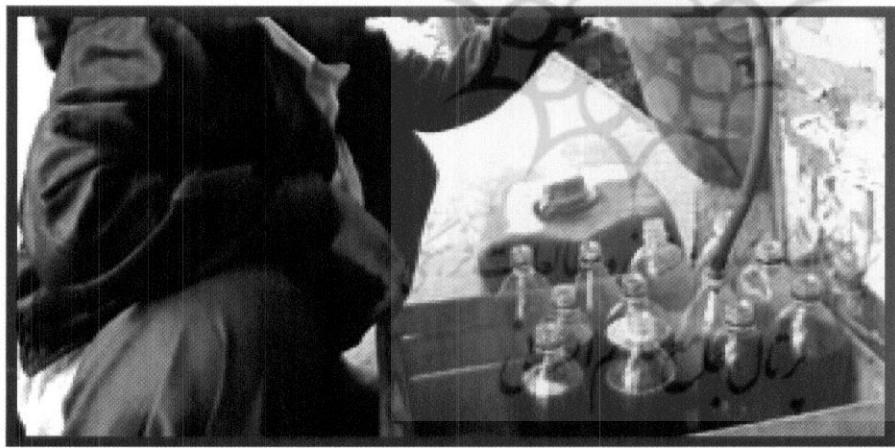
نفت و درآمدهای آن، توجه به توسعه صنایع پالایشی، فارغ از نیازهای مصرفی و وضعیت بازارهای جهانی، امری همواره ضروری است. در واقع عدم توسعه صنایع پالایشی در ایران به این دلیل است که به آسانی و با اختصاص بخشی از درآمد نفت به واردات فرآورده، منابع مصرفی مورد نیاز تامین می‌شود. به ویژه آنکه افزایش تولید فرآورده با توصل به گسترش صنایع پالایشی، بازاریابی برای فرآورده‌های تولیدی مازاد مصرف این پالایشگاه‌ها را نیز در پی دارد که خود بار مستولیت بیشتری را

در کشور ما، به دلیل انحصار دولت بر صنعت نفت و درآمدهای آن، توجه به توسعه صنایع پالایشی، امری همواره ضروری است.

با ظرفیت اسمی یک میلیون و ۳۷۴ هزار بشکه در روز به فعالیت مشغول است. بیشتر این پالایشگاه‌ها با توانی بیش از ظرفیت اسمی به تولید فرآورده مشغولند و به طور متوسط از ۷۲ برابر ظرفیت خود بهره می‌گیرند. در این میان پالایشگاه اصفهان با ۷۸ برابر ظرفیت خود، سهمی معادل ۲۲۱ درصد کل خوارک پالایشگاه‌ها را به خود اختصاص می‌دهد. بهره گیری بیش از ظرفیت نه تنها سبب استهلاک بیشتر پالایشگاه‌ها می‌شود، بلکه موجب می‌گردد که با بروز حتی مشکلی کوچک این پالایشگاه‌ها از

می تواند تا حدودی مصرف را کنترل کند، اما صرفه جویی ارزی نتیجه آن خواهد بود. ضمن آنکه مشکلات مربوط به دو نرخی شدن و نیز کنار نهادن کلی تعدیل مصرف را نیز در پی خواهد داشت. گزینه سوم - ادامه وضع موجود و تعدیل تدریجی بهای فرآورده های نفتی. سه گزینه فوق گرچه نقش مسکن را برای تامین نیازهای کنونی دارند، اما به حل ریشه ای مشکل نمی انجامند.

در وله اول باید علت اساسی افزایش مصرف که همان بهای پائین بنزین است مورد توجه قرار گیرد و با یک برنامه ریزی دقیق همچون روند برنامه سوم، تعدیل بهای فرآورده های نفتی پیگیری شود. اگرچه افزایش تعداد وسایط نقلیه یکی دیگر از دلایل افزایش مصرف بنزین موتور است، چنانچه سوخت مصرفی اتومبیل های جدید به سطح استاندارد برسد و سایط نقلیه فرسوده از جریان حرکت خارج شوند ضمن کاهش مصرف سوخت مشکل آلودگی هوا نیز تا حدودی برطرف خواهد شد. استفاده از فناوری های جدید در کاهش مصرف سوخت اتومبیل ها و اجازه ورود به اتومبیل های کم مصرف و ساخت آن ها در

داخل نیز به این امر کمک می کند. در هر حال لازم است سرمایه گذاری در صنایع پالایشی به سرعت شروع شود و از رهگذر آن، با تأکید بر گسترش تولید فرآورده در داخل، بر امکان صدور فرآورده به جای نفت خام افزود. افزایش تدریجی بهای فرآورده های نفتی باید متناسب با بهای جهانی و قدرت خرید جامعه صورت گیرد. صرف مقایسه بهای فرآورده در داخل و خارج کشور و عدم توجه به تفاوت در آمد سرانه و قدرت خرید جامعه با سایر جوامع راه گشاییست. ●

گزینه اول- جیره بندی و کاهش مصرف در حد تولید داخلی. این امر گرچه به صرفه جویی ارزی می انجامد، اما می تواند به مشکلات عمده ای در شبکه توزیع کشور و حمل و نقل منجر گردد.

گزینه دوم- جیره بندی و تامین حداقل مصرف برای عموم و فروش فرآورده به متضایان مازاد بر حداقل مذکور به قیمت تمام شده. این راه حل گرچه

تحمیل می کند. از همین رو آسان ترین راه، و نه بهترین راه، انتخاب می شود.

عمده فرآورده های نفتی وارداتی، بنزین موتور، بنزین هوایپما و گاز مایع و فرآورده های صادراتی نفت کوره، نفت گاز و نفت سفید هستند. اگرچه روند افزایش مصرف داخلی برای کل فرآورده های نفتی بیش از ۶ درصد در سال ۱۳۸۴ است، لیکن روند تولید فرآورده در چند سال اخیر و بهره برداری از پالایشگاه های بندر عباس و تبریز، واردات نفت سفید و نفت گاز را متوقف کرده است. به این ترتیب از سال ۱۳۷۸ این محصولات در زمرة فرآورده های صادراتی قرار گرفته اند. در حالیکه در مورد بنزین موتور با کاهش نرخ رشد تولید به میزان ۲/۷ درصد طی سال های ۱۳۷۹-۸۴، مصرف به شدت افزایش یافت و رشد آن در دوره مذکور به طور متوسط به ۹/۴ درصد رسید.

باید توجه داشت که در ایران عده مصنوعات کشور به سوخت ارزان وابسته هستند و تامین رشد در این گونه صنایع مستلزم تامین این بخش از هزینه تولید به قیمت های نازل است. از همین رو شدت انرژی در ایران نسبت به سایر کشورها در سطح بالایی قرار دارد. در واقع ایران با عدد شدت انرژی بالاتر از پنج ازمهود کشورهای پر مصرف انرژی است؛ چندان که سهم بخش نفت (بدون در نظر گرفتن سهم سایر بخش های متأثر از آن) از ۱۴/۶ درصد در سال ۱۳۷۸ به ۲۵/۳ درصد در سال ۱۳۸۳ افزایش یافت. این سهم در سال ۱۳۸۴ نیز ۲۵ درصد بود.

مقایسه بهای بنزین و سایر فرآورده های نفتی با برق حاکی است که رشد بهای فرآورده ها طی سال های ۱۳۷۵-۸۴ عمدها بالاتر از نرخ تورم برق داشته است، این در حالی است که رشد بهای برق همگام با نرخ تورم حرکت کرده است. در این دوره رشد بهای فرآورده های نفتی بیش از دو برابر نرخ تورم بود و تا حدودی شکاف ایجاد شده در سال های قبل را تعدیل می کرد. اگر این روند در سال ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ نیز ادامه می یافت رشد ۱۰/۵ درصد مصرف بنزین موتور در سال ۱۳۸۴ پدید نمی آمد (رشد مصرف در سال ۱۳۸۳، ۱۳۸۲ و ۱۳۸۱ درصد بود که بیانگر روندی نزولی نسبت به سال های ۱۳۸۲ و ۱۳۸۱ است). روند مذکور تاثیر افزایش قیمت در کاهش مصرف را نشان می دهد.

هم اکنون برای حل مشکل تامین بنزین موتور چند گزینه مطرح است:

ایران با عدد شدت انرژی بالاتر از پنج ازمهود کشورهای پر مصرف انرژی است

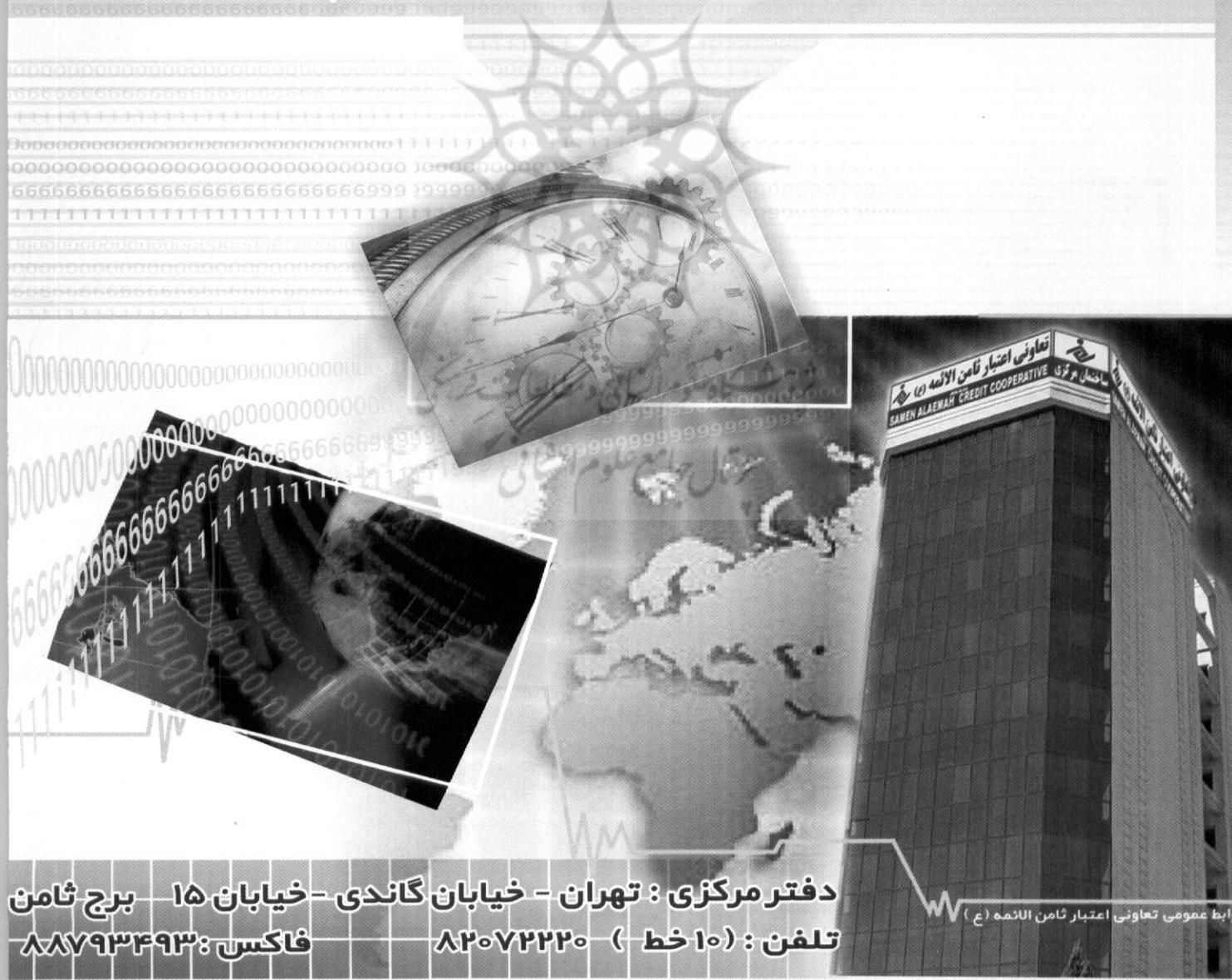

عليه السلام

تعاونی اعتبار ثامن الائمه

مکرہ احمد سما

با بیش از ۴۰۰ شعبه در سراسر کشور
ارائه دهنده خدمات مالی و اعتباری

دفتر مرکزی : تهران - خیابان گاندی - خیابان ۱۵ برج ثامن
تلفن : (۱۰ خط) ۸۲۰۷۲۲۲۰ فاکس : ۰۲۶۳۴۹۳۷۹۸۷

روابط عمومی تعاونی اعتبار ثامن الائمه (ع)

تعاونی اعتار شامن الائمه (علیہ السلام)

نرخ سود علی الحساب سپرددها

نوع سپرده	نحوه سود علی الحساب
سپرده سرمایه گذاری بلند مدت (پنج ساله)	% ۳۰/۵
سپرده سرمایه گذاری بلند مدت (چهار ساله)	% ۱۹/۵
سپرده سرمایه گذاری بلند مدت (سه ساله)	% ۱۹
سپرده سرمایه گذاری بلند مدت (دو ساله)	% ۱۸/۵
سپرده سرمایه گذاری بلند مدت (یک ساله)	% ۱۸
سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت ویژه (شش ماهه)	% ۱۵
سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت	% ۱۳

سود علی الحساب سپرده های فوق بطور دوز شمار پرداخت میگردد.

